

“KENTLERİN GELECEĞİ”

Çağrı ve Bildiri Duyurusu
6-7-8 Kasım 2014, İstanbul

Son yıllarda, kapitalizm belki de en uzun soluklu ve coğrafi açıdan en geniş sınırlara ulaşan krizlerinden birini yaşarken, biz kentliler ve kent mekânını kullananlar önemli bir değişimi deneyimliyoruz. Dünyanın farklı noktalarında eş zamanlı başlayan kitlesel protestolara, bu kez halkların yalnızca bireysel ve toplumsal haklarını savunmak için değil, aynı zamanda kentlerini savunmak için kent mekânlarını “işgal – occupy” ettiğine tanıklık ediyoruz. Bu değişim ortamında kentlerin siyasal, toplumsal, doğal, kültürel, ideolojik, etnik, cinsiyet ve sınıfsal farklılıklar açısından sakinlerinin var olma ve yaşam alanı potansiyelleri göz ardı edilmekte ve bu nedenlerle kentlerde daha fazla tartışma konusu gündemimize yerleşmektedir. Heterojen bir sosyo-ekonomik ve demografik yapı ile geniş coğrafyalara yayılan eşitlik, adalet, insanlık, doğa ve hoşgörü temelli bir “21.Yüzyıl Aydınlanması” sayılabilecek bu yeni tartışma ortamında yaşanabilir kentler ve mekânlar oluşturma talepleri artık tüm sosyal ve politik ölçeklerde dile getirilmektedir. Küresel/yerel piyasanın ihtiyaçları temelinde yapılandırılan devlet yapısı içinde kentsel mekânın, sermayenin ve kamu otorilerinin pazarlayacağı mal konumu ön plana çıkarılmakta; özelleştirme, yerleşme, serbestleşme, şeffaflık, verimlilik, performans vb. ithal ve liberal içerikli kavramlarla piyasa mekanizmalarına hızla entegre olarak etkinleşmektedir. Bunun yanı sıra günümüz teknolojisi ve altyapısıyla bilginin hızlı iletimi, bu tartışmaların yalnızca eş zamanlı dile getirilmesini değil aynı zamanda mekânların coğrafi açıdan yakınlaşmasını ve farklılıkların azalmasını da sağlamaktadır.

Ülkemizde özellikle 21. yüzyılın başlangıcından bu yana değişen kent planlama süreci ve uygulamaları, rant merkezli neo-liberal politikaların odağına yerleştirilen kentlerde, geri dönülmesi imkan-

sız sonuçlar doğurmaktadır. Bu politikaların kentler üzerinden yarattığı ekonomik krizin yine kentler üzerinden aşılması yönündeki çabalar ne yazık ki ülkemiz kentlerinde inşaat sektörüne dayalı ve doğal kaynakların bütünlüğünü ve insan refahı için sunduğu yaşamsal katkıları hiçe sayan bir gelişmeye işaret etmektedir. Bununla birlikte planlama süreci ve inisiyatifleri yerelden merkeze kaydırılırken, merkezi idare planlama sürecinin her aşamasında sınırsız yetkisini kullanmaya devam etmekte, bütünsel bir yaklaşımdan uzak, parçacıl ve proje odaklı bir planlama anlayışını dayatmaktadır. Yeni planlama anlayışında biz kentlilere AVM’lerden, “rezidans”lardan, modern yaşamın olmazsa olmazı şeklinde tanıtımı yapılan doğa parçalarının da içinde yer aldığı kapalı konut yerleşimlerinden oluşan özel otoyola bağımlı, izole yaşamlar sunulmaktadır.

Yeni yaşam alanı projeleriyle şekillendirilen kentlerimiz, kamu araçlarının kontrolsüzce özelleştirmeye açılmasıyla üretilen, kapasiteleri önümüzdeki yüzyılda bile doldurulamayacak büyüklükte önerilen havaalanları, doğal alanlar ile ormanlar göz ardı edilerek projelendirilen ve trafik sorunlarına çözüm üretmeyen ulaşım bağlantıları gibi büyük projelerle gelişmek zorunda bırakılmaktadır. Diğer taraftan mülkiyet hakları güvence altında olmayan kentsel kamusal hizmetler bakımından dezavantajlı olan konut kullanıcıları, dönüşüm ve yenileme projeleriyle kentin merkezinden çevrelerine yer değiştirmeye zorlanmaktadır. Özellikle merkezi yönetimin ve sermaye gruplarının kentlerde önerdikleri ekonomik büyüme öncelikli ve sermaye odaklı bu kent “ütopya”ları, kentlerde yaşayan dar gelirli, ötekileştirilmiş, özgür düşünce yapısına sahip ama sistemin tutsağı haline gelmiş demokratik, adil ve yaşanabilir kentlerde yaşama hakkını talep eden kentlilerin “distopya”ları haline gelmiştir. Bu yeni tartışma ortamı, insanı yok sayan ve kentliyi salt tüketici konumuna indirgeyen kent yönetimi anlayışını dönüştürme ve kentlerin geleceğini yeniden kurgulama/düşünme zorunluluğunu da işaret etmektedir.

Günümüzde yeni üretim teknolojileri, hızlı ulaşım ve iletişim olanakları ve araçları, kentlerin hızla değişen süreçlere adaptasyonu gerekliliğini de beraberinde getirmektedir. Bu kapsamda planlama disiplininin yarım asır öncesinin anlayışıyla kentsel sorunlarla mücadele edemeyeceği ve sözü geçen değişim ve koşullara ayak uyduracak bir şekilde yeniden yapılanmaya ihtiyaç duyduğu kabul edilmelidir. Bu nedenle planlama disiplini, disiplinler arası bir yaklaşımla kendi tanımını sorgulamalı ve araçlarını yeniden tanımlamalıdır. Bu bağlamda doğal varlıkların/ekosistemlerin tahribatının önüne geçilmesi; enerji ve su kaynakları sorunlarının çözülmesi; ekonomik büyüme taleplerinin ve sermayenin kentlerde birikiminin doğurduğu sosyo-mekansal eşitsizliklerin önüne geçilmesi; kent hakkı taleplerinin planlama sürecine dahil edilmesi; kentlilerin yönetimde söz sahibi olması ve temsiliyeti; şeffaf kentsel yö-

netim politikalarının izlenmesi; kentsel altyapı, konut ve arazi kullanım politikalarının eşitlikçi bir yaklaşımla ele alınması gibi konular; planlama mesleğinin ve ilgili diğer disiplinlerin önemli mücadele alanlarını oluşturmalıdır. Bütün bunların ışığında, kentlerin geleceğini ve belki de en önemlisi geleceğin “ne zaman” geleceğini düşünmek ve uzun erimli hedefler geliştirmek akılcı bir başlangıç olacaktır.

Kentsel/kırsal mekânı ve planlamayı bütün bileşenleriyle yeniden düşünmek, kentlerin bugünü ve geleceğini kurgulamak ve tartışmak amacıyla; bu yıl 38.si gerçekleşecek Dünya Şehircilik Günü Kolokyumunun konusu, “**Kentlerin Geleceği**” olarak belirlenmiştir. 6-7-8 Kasım 2014 tarihlerinde, İstanbul’da, İstanbul Teknik Üniversitesi’nin ev sahipliğinde gerçekleştirilecek olan kolokyumda aşağıda belirtilen başlıklar altında bildiri sunumları beklenmektedir:

- Kentlerin geleceğinde planlamayı kurgulamak; ütopyalar ve distopyalar,
- Kent hakkı, kentsel muhalefet, toplumsal adalet,
- Kent yönetimi, temsiliyet ve hesap verilebilirlik,
- Planlamanın fiziksel, çevresel, sosyal yönleri ile hukuku,
- Planlamada eşgüdüm, izleme ve denetleme,
- Kent kimliği ve kamusal alanının geleceği,
- Kent ekonomisi, ekonomik değer ve kentsel mekânın geleceği,
- Doğal ve kültürel kaynakların korunması,
- İklim değişikliği ve kentlerin yapısal, doğal ve sosyo-ekonomik çevrelerinin geleceği,
- Kentsel dayanıklılık,
- Altyapı ve ulaşım sistemleri.

Kolokyum’da sunulacak bildiri özetlerinin özgün çalışmanın bileşenlerini içerecek uzunluk ve derinlikte olması, bildiri özet metni içerisinde yazara/yazarlara ilişkin tanımlayıcı bilgi içermemesi gerekirken olup, bu bilgilerin ayrıca iletilmesi beklenmektedir.